

Golfbaan Heinenoord, gemeente Binnenmaas

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

19 juli 2005 / rapportnummer 1410-70

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan de Gemeenteraad van Binnenmaas
Postbus 5455
3299 ZH MAASDAM

uw kenmerk
B&P/KJ/050530

uw brief
30 mei 2005

ons kenmerk
1410-71/Do/wt

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER Golfbaan
Heinenoord, gemeente Binnenmaas

doorkiesnummer
(030) 234 76 24

Utrecht,
19 juli 2005

Geachte Raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Golfbaan Heinenoord, gemeente Binnenmaas. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

mr. F.W.R. Evers
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Golfbaan Heinenoord, gemeente Binnenmaas

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Golfbaan Heinoord, gemeente Binnenmaas

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over Golfbaan Heinoord, gemeente Binnenmaas,

uitgebracht aan de Gemeenteraad van Binnenmaas door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

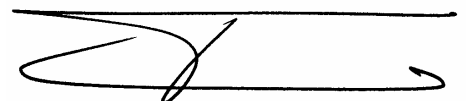
Golfbaan Heinoord, gemeente Binnenmaas,

de secretaris

ir. F.D. Dotinga

de voorzitter

mr. F.W.R. Evers

Utrecht, 19 juli 2005

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. OORDEEL OVER HET MER	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichtingen, opmerkingen en aanbevelingen	2
2.2.1 Doelstelling van het project	2
2.2.2 Watersysteem en watertoets	3
2.2.3 Recreatief medegebruik	3
2.2.4 Boscompensatie	3
2.2.5 Natuurinformatie.....	3
2.2.6 Verkeer.....	4

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 30 mei 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Het Kompas d.d. 3 juni 2005
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De Ontwikkelingscombinatie Golfbaan Heinenoord¹ is van plan om in de gemeente Binnenmaas ter weerszijden van de zuidelijke ingang van de Heinenoordtunnel een 18-holes golfbaan en een 9-holes oefenbaan met een driving range, een clubgebouw en voorzieningen aan te leggen en te exploiteren. Het voornemen is strijdig met het vigerende Bestemmingsplan Landelijk Gebied van Binnenmaas. De gemeente beoogt om, afhankelijk van de uitkomsten van een milieueffectrapportage (m.e.r.), via artikel 19 van de Wet ruimtelijke ordening te anticiperen op de toekomstige wijziging van het bestemmingsplan.

Bij brief van 30 mei 2005² is de Commissie voor de m.e.r. door de gemeente Binnenmaas in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde MER. Het MER is op 3 juni 2005 ter visie gelegd met de kennisgeving in Het Kompas³.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.⁴. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

Op grond van de Wet milieubeheer⁵ toetst de Commissie het MER:

- aan de richtlijnen, zoals vastgesteld op 29 juni 2004;
- op eventuele onjuistheden;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties op en adviezen over het MER, die zij van het bevoegd gezag ter inzage heeft gekregen⁶.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over het bestemmingsplan. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

¹ Een samenwerkingsverband tussen Grontmij Nederland BV, Fortis Vastgoed BV, Paul Sep Consultancy BV, Golf Management Group BV en ANWB.

² Zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 2.

⁴ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁵ Artikel 7.26 lid 1, 7.23 lid 2 en 7.10.

⁶ Bijlage 4 geeft een lijst van de op het MER binnengekomen reacties.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat de **essentiële informatie in het MER aanwezig is** voor de besluitvorming.

Het MER is helder en goed leesbaar. Het geeft een duidelijke beschrijving van de voorgenomen activiteit, verkent afdoende de mogelijke alternatieven en bevat overzichtelijk de effecten daarvan op het milieu.

Wel constateert de Commissie – mede op grond van de inspraak – dat er nog weinig afstemming heeft plaatsgehad met de diverse (overheids)instanties. Dit klemt omdat het project afhankelijk is van de medewerking van die instanties. Het voornemen kan hierdoor nog beïnvloed worden en voor m.e.r. betekent het dat er meer onzekerheden en leemten in kennis zijn dan in het MER is aangegeven⁷.

Voorts merkt de Commissie op dat bij het MER nog geen planologische opzet is gevoegd, bijvoorbeeld in de vorm van een wijzigingsvoorstel voor het bestemmingsplan of een voorontwerp-bestemmingsplan. Dit betekent dat de Commissie niet kan beoordelen of de planologische uitwerking valt binnen de bandbreedte die is beschreven in het MER.

■ Afstemming, nader onderzoek en onderbouwing verdienen aandacht bij de verdere planontwikkeling en de besluitvorming daarover. Indien het voornemen wijzigt, dan is niet uit te sluiten dat een aanvulling op het MER nodig is. In dat geval dient de aanvullende informatie door de Commissie te worden getoetst.

2.2 Toelichtingen, opmerkingen en aanbevelingen

Met de hierna gegeven punten wordt dit algemene oordeel toegelicht. Ook beoogt de Commissie bij te dragen aan de besluitvorming over het voornemen en de uitwerking, alsmede aan de bedding van de milieu-informatie daarin.

2.2.1 Doelstelling van het project

Volgens het MER is de doelstelling van het initiatief om tegemoet te komen aan de vraag naar golfbanen door het realiseren van een 18-holes-golfbaan met bijbehorende voorzieningen en een 9-holes oefenbaan.

De Commissie merkt op dat in het MER geen achterliggende doelen zijn genoemd, zoals het geven van een mogelijke economische impuls aan de gemeente. De Commissie neemt hiermee aan dat dergelijke achterliggende doelen niet bestaan.

Overigens merkt de Commissie op dat bij de behoefteraming in het MER geen rekening is gehouden met mogelijke andere golfbaanontwikkelingen⁸ en met overlap met verzorgingsgebieden van andere golfbanen.

⁷ Zie de volgende paragrafen van dit advies, waarin is aangegeven welke thema's dat betreft.

⁸ Uit de inspraakreactie van de gemeente Strijen maakt de Commissie op dat daar recent een nieuwe golfbaan is geopend die niet in het MER is genoemd (zie bijlage 4: nr. 1).

2.2.2 Watersysteem en watertoets

Het grond- en oppervlaktewatersysteem is helder en compleet beschreven en ook de effecten hierop door de ontwikkelde alternatieven komen in het MER goed aan bod. De Commissie merkt echter op dat het MER nog geen watertoets bevat of aangeeft hoe deze een rol speelt in de verdere besluitvorming⁹. Het opnemen van de watertoets in het MER zou efficiënter zijn geweest: de watertoets is immers vereist bij ruimtelijke besluiten en het MER bevat volgens de Commissie reeds complete informatie¹⁰.

■ De Commissie adviseert om ten behoeve van de besluitvorming in overleg te treden met de waterbeheerders, een watertoets uit te voeren en deze informatie te gebruiken bij de verdere planontwikkeling.

2.2.3 Recreatief medegebruik

Over het thema recreatie beperkt het MER zich tot het aangeven van de effecten op recreatieve routes langs of door het plangebied. Er is niet expliciet aangegeven wat de invloed is op de natuurbeleving en op recreatief medegebruik¹¹. Dit effect is echter wel uit het MER herleidbaar uit het feit dat er per alternatief een bepaald oppervlak aan bos gekapt gaat worden en dus aan recreatief medegebruik zal worden onttrokken, zodat het MER naar de mening van de Commissie op dit punt niet tekortschiet.

2.2.4 Boscompensatie

De compensatie die vereist is vanwege het kappen van bomen is nog niet in het MER uitgewerkt¹². Hierdoor laat de initiatiefnemer tevens onduidelijkheid bestaan of er een redelijk alternatief geboden gaat worden voor de natuurbeleving die men nu nog heeft in (het oostelijke deel van) het plangebied en op welke termijn dat alternatief beschikbaar is (wanneer is het een vergelijkbaar bos?).

■ Ten tijde van de besluitvorming over het initiatief zal duidelijk moeten zijn hoe de compensatie gegarandeerd wordt, waar dat plaatsvindt en welke kwaliteit het zal hebben. Geef daarbij aan of het ook in recreatieve zin compensatie oplevert.

2.2.5 Natuurinformatie

Huidige situatie en mogelijk negatieve effecten door voornemen

De huidige situatie van de natuur is in het MER helder en overzichtelijk gepresenteerd op het niveau van het voorkomen van dier- en plantensoorten. De beschermde habitats worden genoemd (Habitatrichtlijn en Ecologische Hoofdstructuur). Er ontbreekt echter een analyse op een hoger ecosysteem-niveau, met daarin de onderlinge samenhang tussen zowel de ondergrond en de soorten die erop voorkomen als tussen soorten onderling¹³. Hierdoor is het lastig de ecologische waarde precies te beoordelen. Omdat in het MER wel duidelijk en objectief is weergegeven welke (negatieve) effecten de verschillende alterna-

⁹ Zie ook de reactie van Rijkswaterstaat Zuid-Holland (bijlage 4: nr. 4), die hierop wijst.

¹⁰ In de reactie van Waterschap Hollandse Delta staan enkele concrete aspecten genoemd (lozingen, keur en waterinlaat), die in een watertoets gekoppeld aan het MER beter aan de orde hadden kunnen komen (zie bijlage 4: nr. 3).

¹¹ Op de hoorzitting en in de inspraakreacties van Vereniging Hoekschevaards Landschap en T. de Waaij (bijlage 4: nrs. 6 en 9) wordt op dit recreatief gebruik gewezen.

¹² Zie ook de inspraakreactie van Vereniging Hoekschevaards Landschap (bijlage 4; nr. 6), die daarop wijst.

¹³ Een vergelijkbare kanttekening is gemaakt door Rijkswaterstaat Zuid-Holland, die in haar reactie op het MER wijst op het ontbreken van een beschrijving van de effecten op het wilgenvloedbos aan de oostzijde van de A29 (zie bijlage 4: nr. 4).

tieven hebben op natuur, is er volgens de Commissie geen sprake van een essentieel tekort in het MER.

In bijlage 2 van het MER is aangegeven dat geen significante effecten te verwachten zijn op de kwalificerende natuurwaarden die op grond van de Habitatrictlijn zijn beschermd.

- De Commissie acht deze conclusie op grond van de informatie in het MER plausibel, maar zij raadt aan bij de verdere besluitvorming hieraan in de vorm van een habitattoets meer expliciet en gemotiveerd aandacht te besteden.

Natuurlijke inrichting

Het MER geeft een globale indicatie van de landschappelijke inrichting van de golfbaan: aan de hand van de opbouw van een hole worden de verschillende elementen benoemd met hun resp. oppervlakten en type beheer. Het MER geeft geen informatie of de inrichting past bij de ondergrond en welke natuurwaarde (natuurdoeltype, geschiktheid voor bepaalde doelsoorten) zal worden bereikt.

- De Commissie raadt aan deze informatie te geven bij de verdere planvorming.

2.2.6

Verkeer

De beoogde ontsluitingsstructuur voor bezoekers van de golfbaan is duidelijk beschreven en beoordeeld in het MER.

Rijkswaterstaat Zuid-Holland geeft echter aan dat de beoogde ontsluiting via de onderhoudsweg niet mogelijk is vanwege de reeds gerealiseerde ecologische verbinding aldaar¹⁴. Het is dus niet uit te sluiten dat de initiatiefnemers een andere ontsluiting zullen moeten realiseren. Dit kan mogelijk andere effecten met zich brengen, bijvoorbeeld op woningen als bezoekers via Heinenoord naar de golfbaan zouden moeten komen.

- Indien voor een andere ontsluitingsstructuur wordt gekozen dan die nu in het MER is beschreven, dan adviseert de Commissie om op dit punt een aanvulling op het MER in te dienen en deze te laten toetsen. Geef daarin aan welke ontsluitingsstructuur dan wordt voorgesteld en welke verkeersbewegingen en effecten te verwachten zijn.

¹⁴ Zie bijlage 4: nr. 4.

BIJLAGEN

bij het Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Golfbaan
Heinenoord, gemeente Binnenmaas

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 30 mei 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

G E M E E N T E		Commissie voor de	
BINNENMAAS		milieu-effectrapportage	
Ingekomen :		2 JUNI 2005	
nummer		1410-46	
doos nr.			
kopie naar :		HJ WF	

Aan Commissie voor de m.e.r.
Werkgroep Golfbaan Heinenoord
t.a.v. mevr. V. ten Holder
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

uw kenmerk :
ons kenmerk : B&P/KJ/050530
bijlagen : 9

uw brief van :
datum : 30 mei 2005
verzonden : 31 MEI 2005

onderwerp : Golfbaan Heinenoord – Milieu Effect Rapportage

Geachte mevrouw Ten Holder,

De gemeenteraad van Binnenmaas heeft op 10 mei 2005 het MER Golfbaan Heinenoord (versie 18 maart 2005) aanvaard. Wat ons betreft voldoet het m.e.r. aan de richtlijnen.

Zoals met uw secretariaat afgesproken sturen wij u hierbij het MER in 8-voud toe, inclusief de tekst van de publicatie. ~~Op vrijdag 3 juni zal deze mededeling in ons plaatselijke nieuwsblad het KOMPAS staan. Ik zal u te zijner tijd het origineel hiervan opsturen.~~

Als u nog vragen en/of opmerkingen heeft over het initiatief Golfbaan Heinenoord of de procedure kunt u altijd contact met mij opnemen.

Wij zien uit naar uw definitieve toetsingsadvies.

Met vriendelijke groet,

K. Jansen
projectleider golfbaan Heinenoord

Bijlagen:

- Milieueffectrapport Golfbaan Heinenoord (18 maart 2005) – in 8-voud
- bekendmaking 'Aanspraak milieueffectrapportage Golfbaan Heinenoord' (30 mei 2005)

Gemeentehuis: Sportlaan 22 - Maasdam Postbus 5455 - 3299 ZH Maasdam Telefoon: 078-6764433 - Fax: 078-6761958 www.binnenmaas.nl - gemeente@binnenmaas.nl
--

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieueffectrapport in Het Kompas d.d. 3 juni 2005

b e k e n d m a k i n g

**INSPRAAK MILIEUEFFECTRAPPORTAGE
GOLFBAAN HEINENOORD**

Aanleiding
Grontmij Nederland bv heeft een milieu effect rapport (MER) opgesteld voor een 18-holes golfbaan met bijbehorende voorzieningen in de noordrand van Binnenmaas, rondom de tunnelbak van Rijksweg de A29. Een milieueffectrapportage is bedoeld om bij de besluitvorming van grootschalige projecten het milieubelang een volwaardige plaats te geven. Het MER is opgesteld namens de Ontwikkelingscombinatie Golfbaan Heinenoord, een samenwerkingsverband tussen Grontmij Nederland bv, Fortis Vastgoed bv, Paul Sep Consultancy bv, Golfmanagement Group bv en de ANWB. De ontwikkelingscombinatie wordt hierna aangeduid als 'initiatiefnemers'.

Procedure tot nu toe
Op basis van het Besluit milieu-effectrapportage 1994 (gewijzigd 7 mei 1999) is het opstellen van een milieueffectrapport (MER) verplicht voor een golfbaan van 18-holes of meer. Op 29 juni 2004 heeft de gemeenteraad de richtlijnen voor het MER vastgesteld, op basis van de startnotitie, de inspraakreacties en het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie-MER).

Milieueffectrapportage
Het MER beschrijft het initiatief voor de golfbaan en geeft aan welke milieuaspecten relevant zijn bij de realisatie van de golfbaan. Het MER gaat specifiek in op de voorgenomen locatie en werkt daarbij drie inrichtingsvarianten uit. De voorgenomen activiteit, de alternatieven en de effectbeschrijvingen komen per variant nadrukkelijk aan de orde.
Het voorliggende MER voldoet aan de vastgestelde richtlijnen. Op basis hiervan heeft de gemeenteraad van Binnenmaas op 10 mei 2005 het MER aanvaard. Volgens de procedure zal het MER vier weken ter inzage worden gelegd, waarop u kunt inspreken. Vervolgens zal de Cie-MER als onafhankelijke commissie een definitief toetsingsadvies geven, mede op basis van de inspraakreacties.
Wij nodigen u uit uw mening te geven over de onderwerpen en conclusies in het MER.

Informatie ten behoeve van de inspraak
U kunt de het Milieueffectrapport Golfbaan Heinenoord inzien van 6 juni 2005 tot en met 4 juli 2005 op het gemeentehuis van Binnenmaas, Sportlaan 22, 5455 ZH Maasdam. Het gemeentehuis is geopend op maandag tot en met vrijdag van 9.00 uur tot 12.30 uur. Daarnaast is het gemeentehuis geopend op dinsdagavond van 18.30 uur tot 19.30 uur. U kunt de startnotitie ook downloaden op www.binnenmaas.nl.
In deze periode zal de gemeente een informatieavond organiseren over dit initiatief. Deze is gepland op **woensdag 15 juni 2005, aanvang 19:30 uur** in het gemeentehuis van Binnenmaas.

Inspraakreacties
Als u opmerkingen heeft over het MER Golfbaan Heinenoord, dan kunt u die **tot en met maandag 4 juli 2005** schriftelijk indienen bij de gemeente Binnenmaas, ter attentie van dhr. K. Jansen, postbus 5455, 3299 ZH Maasdam. Als u niet wilt dat uw persoonlijke gegevens bekend worden, kunt u dat aangeven.

Binnenmaas, 30 mei 2005

b e k e n d m a k i n g

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Ontwikkelingscombinatie Golfbaan Heinenoord (bestaande uit Grontmij Nederland BV, Fortis Vastgoed BV, Paul Sep Consultancy BV, Golf Management Group BV en ANWB)

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Binnenmaas

Besluit: wijziging van het bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C10.2

Activiteit: een 18-holes golfbaan en een 9-holes oefenbaan met een driving range, een clubgebouw en voorzieningen

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 30 januari 2004
richtlijnenadvies uitgebracht: 31 maart 2004
richtlijnen vastgesteld: 29 juni 2004
kennisgeving MER: 3 juni 2005
toetsingsadvies uitgebracht: 19 juli 2005

Bijzonderheden: Het MER is zonder wijzigingsvoorstel voor het bestemmingsplan of voorontwerp-bestemmingsplan ter toetsing voorgelegd aan de Commissie. De Commissie constateert dat het MER helder is en alternatieven afdoende verkent. Zij merkt daarbij echter wel op dat er nog dusdanig veel onzekerheden en leemten in kennis zijn, dat het voornemen mogelijk nog zal wijzigen. Dit geldt met name voor het waterbeheer, de nog te ontwikkelen boscompensatie, de natuurlijke inrichting van het terrein en de ontsluitingsstructuur. Daarbij is mogelijk een aanvulling op het MER vereist, alvorens tot besluitvorming kan worden uitgegaan.

Samenstelling van de werkgroep:

ing. R.J.M. van Aalderen
mr. F.W.R. Evers (voorzitter)
dr. ir. J. Hoeks
drs. W.C.M. van Hooff

Secretaris van de werkgroep:

drs. M. Odijk, bijgestaan door drs. M. van Eck (richtlijnen)
ir. F.D. Dotinga (toetsing)

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20050607	Gemeente Strijen	Strijen	20050711
2.	20050621	W.J.J. van Deursen	Rotterdam	20050711
3.	20050701	Waterschap Hollandse Delta	Dordrecht	20050711
4.	20050701	Rijkswaterstaat Zuid-Holland	Rotterdam	20050711
5.	20050630	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	20050711
6.	20050704	Vereniging Hoekschewaards Landschap	Oud-Beijerland	20050711
7.	2005----	J. Winters	Heinenoord	20050711
8.	2005----	S. Winters	Heinenoord	20050711
9.	2005----	T. de Waaij	Heinenoord	20050711
10.	2005----	D. Kuting	Heinenoord	20050711

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Golfbaan Heinoord, gemeente Binnenmaas**

De Ontwikkelingscombinatie Golfbaan Heinoord (bestaande uit Grontmij Nederland BV, Fortis Vastgoed BV, Paul Sep Consultancy BV, Golf Management Group BV en ANWB) is van plan om in de gemeente Binnenmaas ter weerszijden van de zuidelijke ingang van de Heinoordtunnel een 18-holes golfbaan en een 9-holes oefenbaan met een driving range, een clubgebouw en voorzieningen aan te leggen en te exploiteren. Het voornemen is strijdig met het vigerende Bestemmingsplan Landelijk Gebied van Binnenmaas. De gemeente beoogt om - afhankelijk van de uitkomsten van een milieueffectrapportage - via artikel 19 van de Wet ruimtelijke ordening te anticiperen op de toekomstige wijziging van het bestemmingsplan

ISBN 90-421-1567-X